

följande dag till Köpenhamn och förevisade lungorna efter förbemålde djur för professor Bagge, hvilket hade till följd, att professor Bagge, åtföljd af läraren vid Veterinær- og Landbohøjskolen doktor Bang och Corpsdjurläkaren Westring, den 12 december afreste till Holbæk och lät döda 2 sjufva oxar bland dem, Christer Jensen inföpt paa marknaden i Brigstad den 12 november 1880, och vid obduktion af dessa djur konstaterade professor Bagge, att djuren lidit af elaktartad lungsjuka, hvarföre öfriga från Sverige införda djur slagades den 13—14 december samt de 27 inhemsta nötkreaturen, som stodo i samma stall, den 16—17 december. Af de nedslagade kreaturen iaktogs vid obduktion hos de 20 från Sverige införda djuren, att 5 lidit af elaktartad lungsjuka, 6 af tuberkulos i ringa grad, och 9 varit friska, hvaremot intet af de inhemsta djuren varit angripet af lungsjuka.

Sjukdomsprocessen skall hos 4 af de 5 kreaturen, som varit angripna af elaktartad lungsjuka, haft så ringa utbredning i lungorna, att professor Bagge antog, att processen endast varit i omkring 3 veckor, hvaremot hos det 5:e kreaturet, der hepatifikationen intog en omkrets af ungefär en hand's storlek uti öra lungan, processen ansågs hafva utvecklats under en tid af omkring 6 veckor.

Ytterligare blefvo tvenne nötkreatur — en ko och en tjur — som blifvit införda från Sverige sedan länge tillbaka än senaste marknad hölls i Brigstad, dödade i Holbæk på grund deraf, att de under några dagar varit inslalda uti ett stall, der ofvan anförda 20 oxar förut stått, och vid den af professor Bagge företagna obduktion, som jag blev i tillfälle att öfvervara, förefunnos inga tecken till elaktartad lungsjuka, endast hos tjuren förekom i spetsen af högra lungans främre flak en liten härd af bronko-pneumoni jemte atelektasi.

Af de kreatur, som, förutom de ofvan nämnda, inköptes i Brigstad af danske handlande, fördes en del omedelbart från Malmö till England, andra från Köpenhamn till England, och de öfriga transporterades till Nyvang, Ringsted, Slagelse och till Holland, hvarest de, jemte de nötkreatur, med hvilka de stå tillsammans, skola hållas under „offentligt tillsyn“ i 6 månader och derunder en gång i månaden besigtigas af veterinär. Bland dessa kreaturbesättningar hade intill den 31 siltidna december, då jag lemnade Seland, intet fall af elaktartad lungsjuka förekommit.

Såsom ofvan blifvit nämnt, hade Danmarks veterinärfysikus den 12 siltidna december konstaterat den elaktartade lungsjukans närvaro bland de från Sverige införda nötkreatur, som tillhörde handlanden Christer Jensen i Holbæk, men tillfölje deraf, att nämnda sjukdom veterligen icke förekommit i Sverige sedan 23 år tillbaka, hade man inom presen i Danmark framställt den förmodan, att den ifrågakvande sjukdomen i Holbæk skulle vara en enkel kroupös lunginflammation af icke smittosam natur och framkallad genom den vanvård, hvarföre djuren voro utfatta under transporten från Brigstad till Holbæk. Med afseende härpå kan det icke tillkomma mig att bestyrka eller förneka righeten af den diagnos, som Danmarks veterinärfysikus stälde vid förevarande sjukdomsfall. Jag anhåller endast att för egen del få yttra några ord om sjukdomsprocessen i lungorna efter de djur, som blefvo dödade i Holbæk, såvidt jag kunde uppfatta desamma vid den undersökning, jag genom professor Bagges og doktor Bangs beredvillighet blef i tillfälle att anställa, och med tilläg af hvad jag förut i utlandet iakttagit å levande djur samt hos lungor efter djur, angripna af ifrågakvande sjukdom.

Jag förutsticker dock den anmärkningen, som för hvarje saktman är noggsamt bekant, att den elaktartade lungsjukan icke uppkommer genom vanvård, förfylning, ofunda fodermedel o. s. v., utan endast genom smitta från djur, som äro angripna af sjukdomen. Det torde lätt för hvar och en framgå, att en specifik orsak måste finnas, då man erinrar sig, att sjukdomen endast 2:ne gånger förekommit i Sverige, nemligen 1847—48 i Skåne, Halland och Småland samt 1857 på en egendom i Västergötland, och båda gångerna införd med Ayrshireboskap från Skotland, hvarest sjukdomen är stationär sedan en del år tillbaka. Hade så allmänt förekommande sjukdomsorsaker som hämmande hudutbudsning, ofunda fodermedel, vanvård o. s. v. kunnat framkalla elaktartad lungsjuka, då borde väl sjukdomen vara allmän i vårt land sedan många år tillbaka. I åtskilliga andra länder har förhållandet varit enahanda, så t. eg. infördes sjukdomen till England 1845, efter upphäfvandet af importförbudet, med holländsk boskap, 1850 till Finland med Boigtländerboskap, 1860 till Norge med Ayrshireboskap, 1858 till Australien med engelsk boskap och 1859 till Amerika med holländsk boskap.

Vid obduktionen af de fem oxar, som varit angripna af elaktartad lungsjuka, hade man tillvaratagit några stycken af lungorna, hvilka förvarades i 2:ne lekstuckor på veterinærskolan i Köpenhamn, och tillika hade man tillvaratagit några smärre stycken, hvilka i först tillstånd blifvit härdade i sprit för att användas vid mikroskopiskt undersökning. De först nämnda delarna af lungorna voro visserligen, då jag undersökte desamma, något föruttnade, men i åtskilliga delar var dock inflammationsprocessen väl bibehållen.

Uti nämnda lungdelar var pleura normala lungsubstansen fast, ej luftförande; vid genomskärning företedde snittytan ett marmoradt utseende. Den interlobulära bindväfen var genom